

Webbova typologie územních jednotek a její modifikace hodnotící změny věkové struktury obyvatelstva

Zdeněk Matěja

XX. mezinárodní kolokvium o regionálních vědách

14. – 16. 6. 2017, Kurdějov

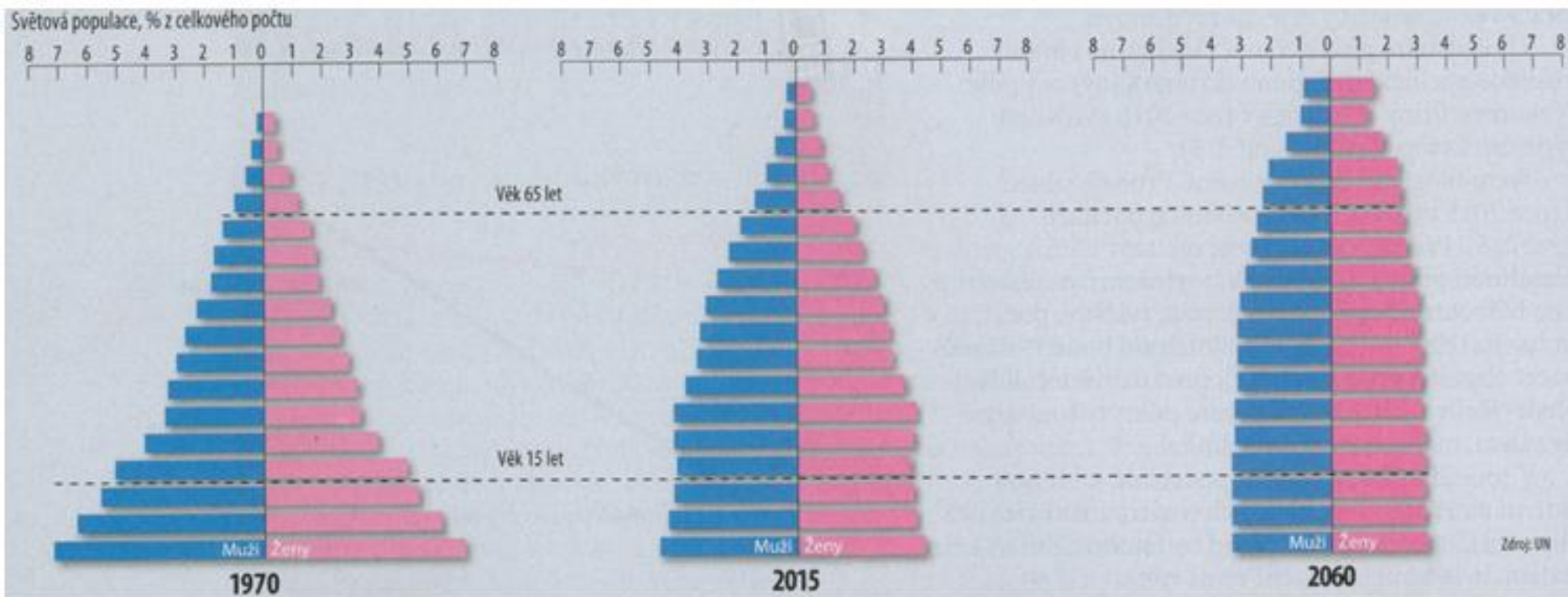

Úvod do problematiky

- Lidské zdroje jsou považovány za hlavní bohatství každé společnosti, regionální úroveň nevyjímaje.
- Při stejném početním stavu však mohou mít jednotlivé populace zcela rozdílnou věkovou strukturu, proto je nutné věnovat těmto strukturám zvýšenou pozornost.
- Zejména v důsledku dlouhodobě nízké úrovně porodnosti a rostoucí střední délky života dochází k demografickému stárnutí populace, při kterém se mění relativní zastoupení hlavních věkových skupin.

Stárnutí světové populace

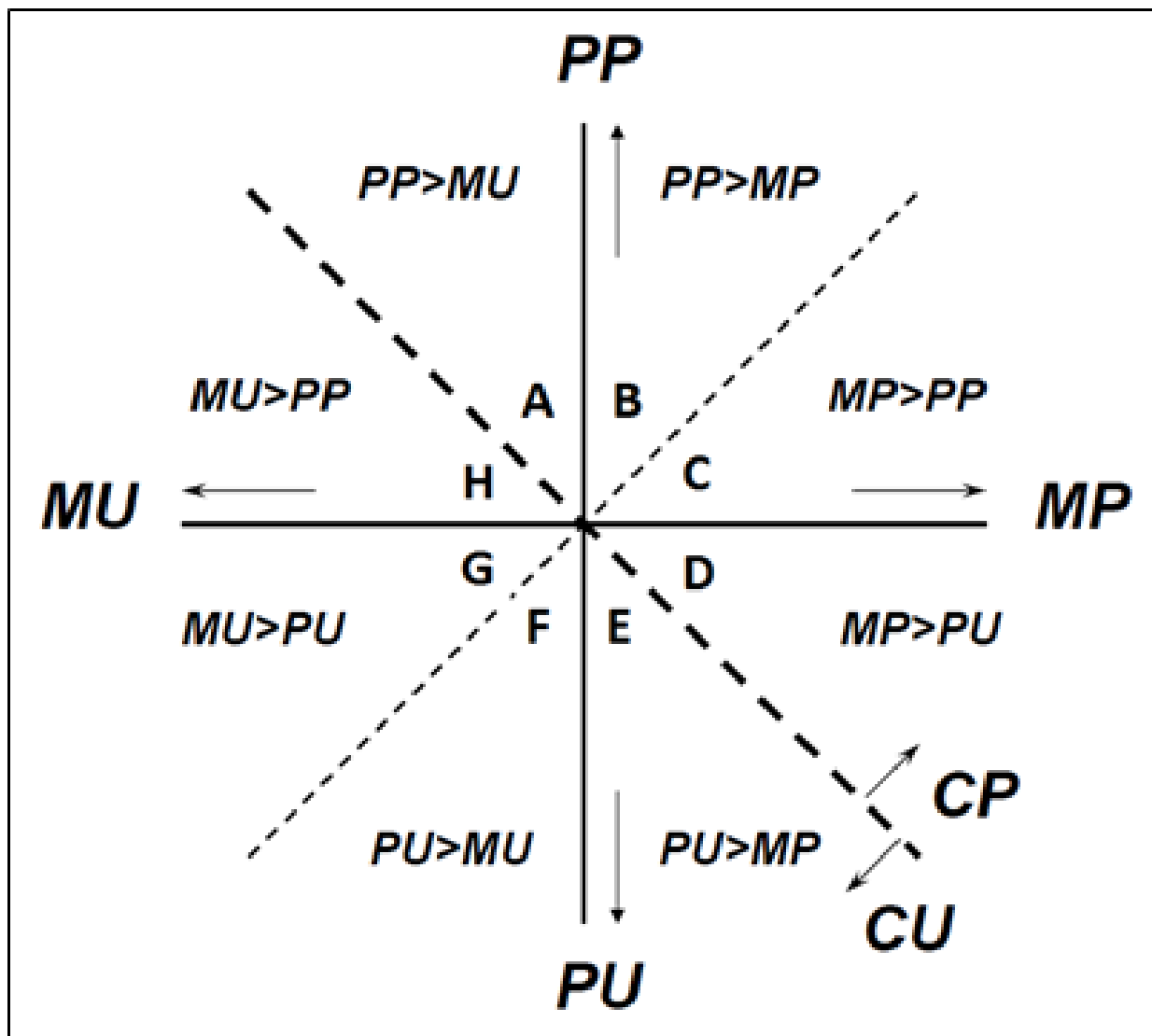

Cíl a metody

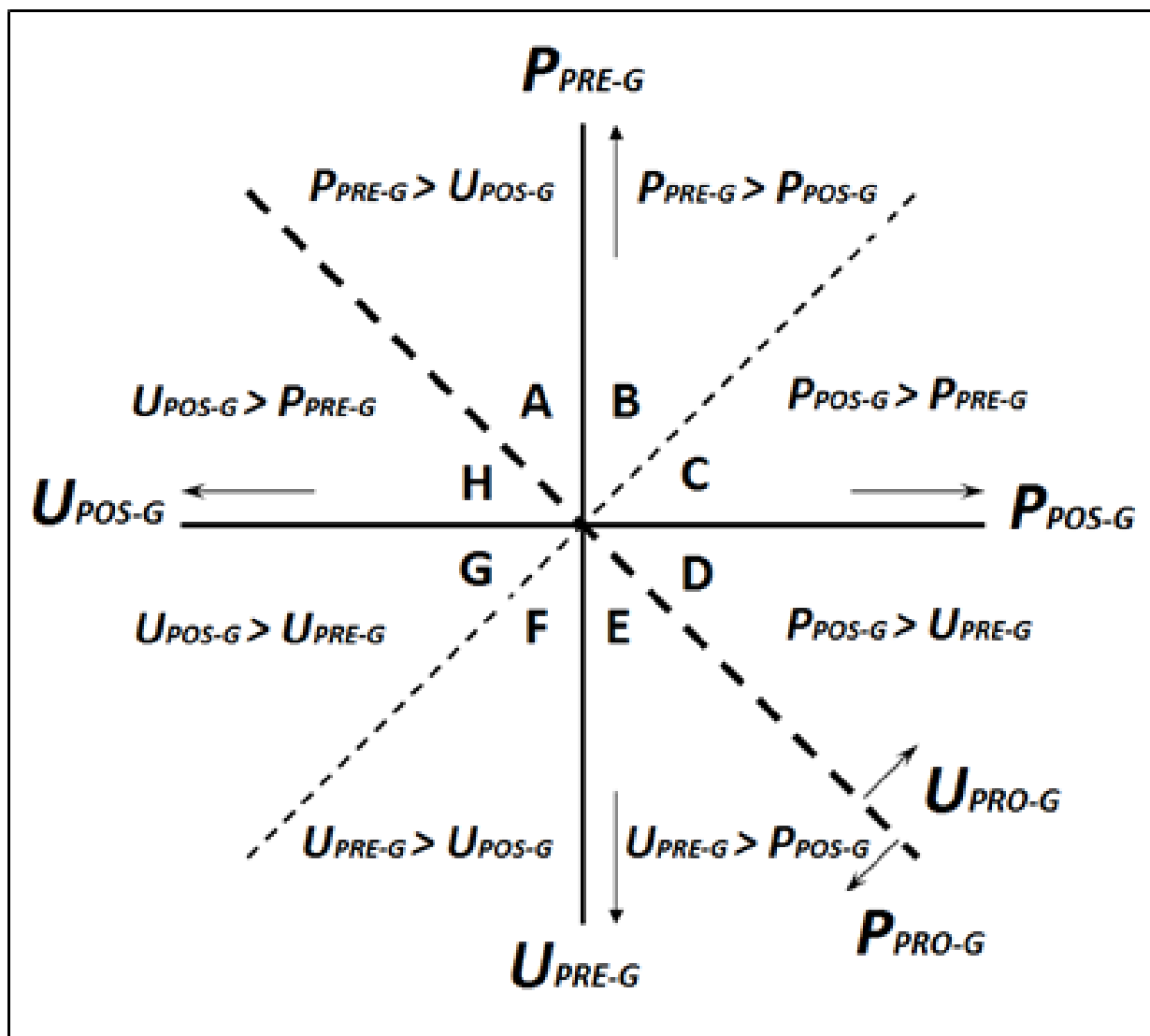
- Příspěvek si klade za cíl zhodnotit prostřednictvím původní i modifikované Webbovy typologie územních jednotek dynamiku obyvatelstva a změny věkových struktur v krajích České republiky v období let 1996 až 2015, čímž současně dojde k prověření využitelnosti navržené modifikované typologie.
- Pro analýzu byla využita data Českého statistického úřadu o demografickém vývoji v krajích České republiky za dvacetileté období ohraničené roky 1996 a 2015. Konkrétně se jednalo o ukazatele počtu obyvatel, věkové struktury, přirozeného, mechanického a celkového pohybu obyvatelstva.

Webbův diagram

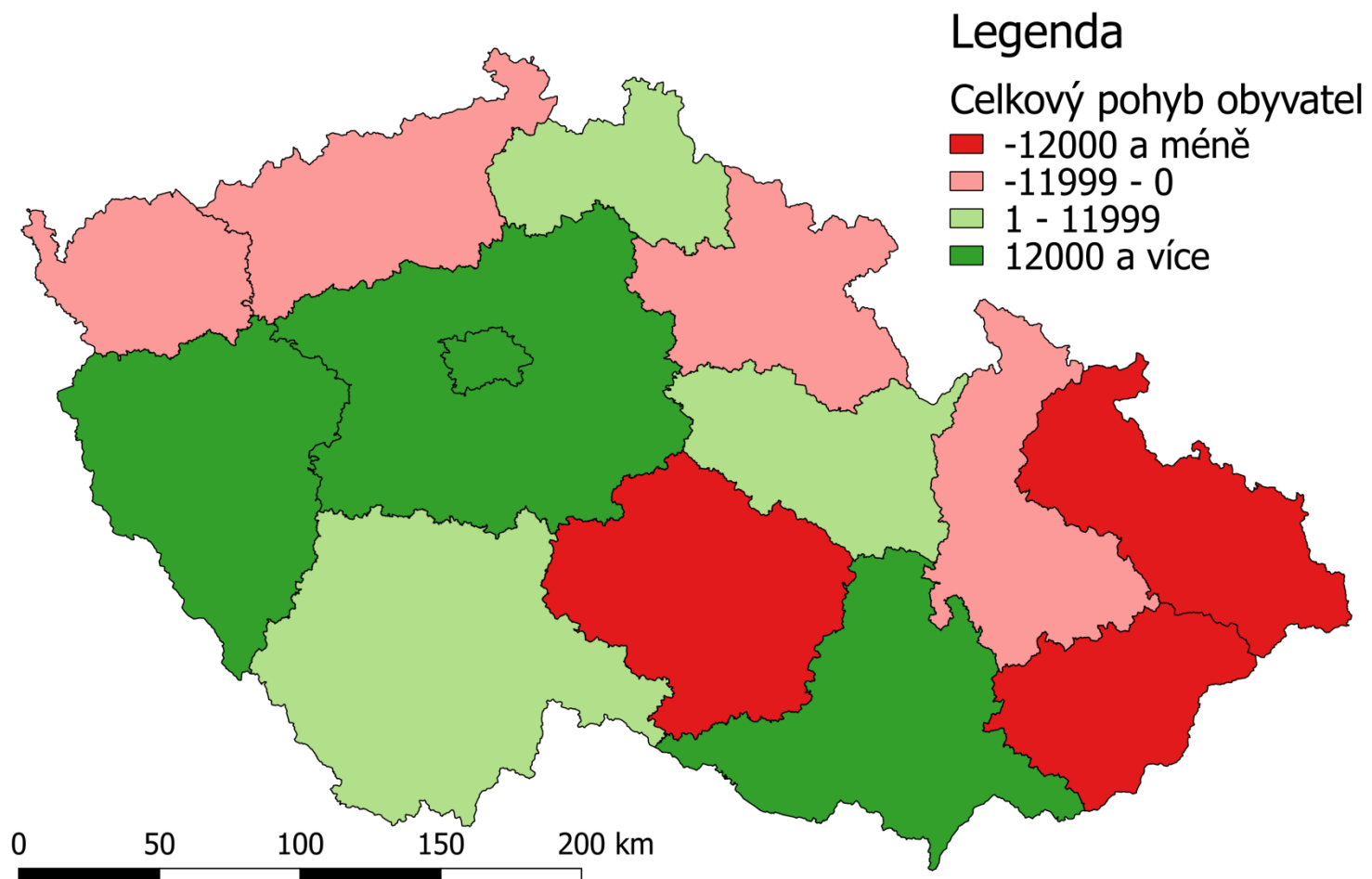
Modifikace Webbova diagramu

Počet obyvatel a jeho změny v krajích ČR

	1996	2015	změna	CP	CU
STČ	1 106 738	1 326 876	220 138	19	1
PHA	1 209 855	1 267 449	57 594	13	7
JHM	1 141 172	1 175 025	33 853	13	7
PLK	555 410	576 616	21 206	12	8
JHČ	626 867	637 834	10 967	16	4
LBK	428 974	439 639	10 665	14	6
PAK	510 072	516 149	6 077	9	11
ULK	825 074	822 826	-2 248	12	8
HKK	553 827	551 421	-2 406	5	15
OLK	641 163	634 718	-6 445	3	17
KVK	305 086	297 828	-7 258	7	13
VYS	522 846	509 475	-13 371	5	15
ZLK	600 617	584 676	-15 941	2	18
MSK	1 293 643	1 213 311	-80 332	2	18

Webbova typologie aplikovaná na kraje ČR

	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
HKK	E	E	E	E	F	F	F	E	E	D	D	C	C	H	A	G	G	G	G	E
JHČ	E	D	D	E	E	E	D	D	D	D	C	C	C	C	C	C	C	D	C	D
JHM	E	E	E	E	E	F	F	D	D	D	D	C	C	C	B	C	C	B	B	C
KVK	E	D	H	E	G	G	C	D	D	H	B	C	B	H	H	G	G	G	G	G
LBK	D	E	D	E	D	G	E	D	G	C	C	C	C	B	B	B	H	A	C	C
MSK	F	F	F	F	G	G	F	F	G	G	G	A	A	G	G	G	G	G	G	G
OLK	E	E	E	F	E	F	F	E	G	E	C	C	A	H	H	F	G	G	G	F
PAK	E	E	E	E	E	F	F	F	E	D	C	C	C	B	C	D	D	F	B	F
PHA	E	E	F	F	F	G	D	D	D	D	C	C	C	C	C	C	C	H	C	C
PLK	E	E	E	E	E	F	E	D	E	D	D	C	C	C	A	D	D	D	D	D
STČ	E	D	D	D	D	D	D	D	D	D	C	C	C	C	C	C	C	C	C	C
ULK	D	D	D	D	E	E	D	D	D	D	A	C	C	A	H	G	F	F	G	F
VYS	D	E	E	F	F	F	F	E	F	D	C	C	C	H	H	H	G	G	H	H
ZLK	E	E	E	E	E	F	F	F	F	E	E	C	C	G	H	F	G	F	F	F

Modifikace Webbovy typologie aplikovaná na kraje ČR

	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
HKK	E	E	E	E	E	F	E	E	E	E	E	D	D	C	C	C	C	C	C	C
JHČ	E	E	E	E	E	E	E	E	E	E	E	D	D	C	C	C	C	C	C	C
JHM	E	E	E	E	E	E	E	E	E	E	E	E	D	C	C	C	C	C	C	C
KVK	E	E	E	E	E	E	E	E	E	E	E	D	D	C	C	C	C	C	C	C
LBK	E	E	E	E	F	F	F	E	E	E	E	D	D	C	C	C	C	C	C	C
MSK	E	E	E	E	E	E	E	E	E	E	D	D	D	D	C	C	C	C	C	C
OLK	E	E	E	E	E	E	E	E	E	E	E	D	D	C	C	C	C	C	C	C
PAK	E	E	E	E	E	E	E	E	E	E	E	E	D	C	C	C	C	C	C	C
PHA	E	E	E	F	F	F	F	F	F	F	E	F	C	C	B	C	C	C	B	B
PLK	E	E	E	E	E	E	E	E	E	E	E	E	D	C	C	C	C	C	C	C
STČ	E	E	E	E	F	F	F	F	F	F	E	A	C	B	B	C	C	C	C	C
ULK	E	E	E	E	E	E	E	F	E	E	D	E	D	C	C	C	C	C	C	C
VYS	E	E	E	E	E	E	E	E	E	E	E	E	D	D	C	C	C	C	C	C
ZLK	E	E	E	E	E	E	E	E	E	E	E	D	D	D	C	C	C	C	C	C

Závěr

- Rozdílnému migračnímu chování, měnící se úrovni porodnosti a prodlužování naděje dožití lze přičítat značnou různorodost, napříč jednotlivými kraji i roky, při hodnocení pohybu obyvatelstva původní Webbovou typologií územních jednotek.
- Dělení věkové struktury populace na tři široce vymezené ekonomické generace vede k vyšší stabilitě v hodnocení modifikované varianty Webbovy typologie. Společným rysem převládajícího hodnocení (vyjma Středočeského kraje a Prahy) typem regionu E (v období let 1996-2000 a 2001-2005), typem D (v letech 2006-2010) i typem C (za období 2011-2015) je zvýšení podílu zastoupení postproduktivní generace ve společnosti.
- Se zvyšujícím se podílem zastoupení v populaci roste důležitost starších lidí a jejich přínosů ve prospěch společnosti, ale také jejich požadavků jako spotřebitelů a očekávání jako občanů.

Děkuji Vám za pozornost.

Kontakt: zdenek.mateja@upce.cz

